

MARIENLYST _____ HELSINGØR.

Marienlystområdets historie 1861 - 1923.

Området er beliggende lige nord for Marienlyst Slot mellem den skovklædte skrænt mod syd-vest og stranden mod nord-øst.

På et matrikelkort fra 1818 (se kort 1) ses, at det meste af området nu er beliggende uden for den daværende strandlinie. Strandlinien er rykket ud af flere gange.

Det første byggeri under Søbadet Marienlyst opførtes i 1861. Det var vekselerer Joseph Samuel Nathanson, der byggede det første hotel på matr. nr. 1 bd (se kort 2) (foto side 18) (nuværende Nordre Strandvej 2 E) med Chr. Holsøe som arkitekt.

I 1883 byggedes helt nede ved stranden en kursal med teater og koncertsal. Samtidig opførtes Hotel Casino ved Strandvejen på matr. 2 a (kort 2).

Kursalen ved stranden blev i 1890 nedrevet og genopført ved Strandvejen mellem hotellet fra 1861 og Hotel Casino.

I 1897 overtog slagtermester Anders Jensen hele ejendommen bestående af de tre bygninger med arealerne matr. nr. 1 q, 1 r, 1 u, 1 bd, 1 be og 2 a (se kort 3).

Året efter - i 1898 - udstykkedes den nordlige del af matr. nr. 1 q til 11 villagrunde - nuværende Nationernes Alle 18 -32 og 19 - 23 (kort 4).

I 1899 erhvervede Anders Jensen et større areal på den anden side af Strandvejen lige op til slotsparken (kort 5). Den sydlige del af dette areal udstykkedes samtidig til fem grunde og blev bebygget - matr. 1 eg, Lindegaarden, nuv. Lappen 35, med fire store lejligheder (foto side 13), matr. 1 cd, Kroghs Gaard, nuv. Hamletsgaard, Slotsvej 5 A, med restaurationslokaler i 1. etage og to lejligheder i 2. etage (foto side 16), matr. 1 cf med en villa, nuv.

Slotsvej 1 (foto side 14), matr. 1 ce med en villa, nuv.
 Slotsvej 3 (foto side 15), matr. 1 ch med en villa, nuv.
 Slotsvej 5 B (foto side 15). Arkitekt ved disse fem
 bygninger var Rogert Møller. Resten af det nye areal
 - matr. nr. 1 cb, 1 cc og 1 d blev anvendt senere.

De sidste ni grunde på Nationernes Alle blev senere i 1899
 udstykket (kort 6) - Nationernes Alle 1 - 17.

Alle 20 villaer på Nationernes Alle må være opført 1899 -
 1900, og det var igen Rogert Møller, der fungerede som
 arkitekt (foto siderne 1 - 10).

I 1901 var det nye store kurhotel nede ved stranden klar
 til åbning (foto side 21). Et forslag til dette hotel fra
 arkitekt Rogert Møller forelå i 1898, men det forkastedes,
 og det blev arkitekt Richard Bergmann, der udarbejdede
 tegninger til det nye kurhotel.

Endelig i 1905 inddrages et areal - matr. nr. 1 cæ - ved
 nuværende Opheliavej (kort 7) og bebygges med en stor villa
 - Marienborg, Opheliavej 1 (foto side 19).

Året efter - i 1906 - åbnes jernbanen Helsingør - Hornbæk.
 Denne jernbane skærer tværs gennem matr. nr. 1 d (kort 7),
 og derfor bliver dette areal opdelt i nye matrikler -
 matr. 1 dk (Slotsvej 2), matr. 1 dd (Slotsvej 4), matr. 1 db
 (Nordre Strandvej 1 B) og 1 dc + 1 de (Nordre Strandvej
 3 A + B).

Slotsvej 2 blev bebygget i 1906 med en villa (foto side 14).

Nordre Strandvej 1 B blev bebygget i 1912 med en villa
 (foto side 17).

I 1915 nedrives den gamle koncert- og teatersal ved Strand-
 vejen, og på samme sted opføres en stor herskabsvilla -
 Stella Maris, nuv. Nordre Strandvej 2 B (foto side 18).

En villa og en stor herskabsbolig opføres i 1916 på nuv.
 Nordre Strandvej 3 A + B (foto side 18) med P. Holsøe som
 arkitekt. Den store bygning (nuv. Petersborg) blev kaldt

Den Krog'ske Gaard, (bemærk at Slotsvej 5 A havde navnet Kroghs Gaard ved opførelsen).

Omkring 1920 blev en stor del af villaerne på Nationernes Alle ombygget og udvidet.

Slotsvej 4 blev bebygget i 1923 med en villa (foto side 15).

Bygningsoversigt.

Nationernes Alle.

Alle 20 villaer er stort set opbygget over nogenlunde samme grundplan i 2 hele etager eller med udnyttet tagetage (nr. 1 dog kun i en etage) men delvis med forskellig ydre udformning.

Bygningerne er opført som hvidkalkede huse eller hvidkalkede med røde teglstensudsmykninger eller i røde teglsten med hvide udsmykninger og bindingsværk i overetagen.

Oprindelig har villaerne været opdelt i forskellige typer, hvor udseendet var næsten ens. Umiddelbart gælder dette for nr. 21, 22, 28 og 32, for nr. 20, 24 og 30, for nr. 19 og 26, for nr. 18 og 23 samt for nr. 17 og Slotsvej 3. En nærmere undersøgelse vil måske give et udvidet resultat.

Nr. 1. (Foto side 1).

Nr. 3. Ombygget med nyt tag efter 1950. (Foto side 1).

Nr. 5. Stor ny tilbygning mod øst, nye vinduer. (Foto side 2).

Nr. 7. Ny tilbygning mod nord. (Foto side 2).

Nr. 9. (Foto side 3).

Nr. 11. Nyere varanda mod øst. (Foto side 3).

Nr. 13. Under reparation. (Foto side 4).

Nr. 15. Nyere varanda mod nord. (Foto side 4).

Nr. 17. Stor ny varanda mod nord. (Foto side 5).

- Nr. 18. Oprindeligt med mansardtag, tidligt ombygget til to hele etager. (Foto side 6).
- Nr. 19. Stor ny tilbygning mod øst. Varandetag tidligere ændret. (Foto side 6).
- Nr. 20. Ligger som ruin. Murudsmykning overkalket. (Foto side 7).
- Nr. 21. Udbygget mod øst omkring 1920. (Foto side 7).
- Nr. 22. Udbygget mod nord omkring 1920. Nyere varanda mod nord. (Foto side 7).
- Nr. 23. (Foto side 8).
- Nr. 24. Murudsmykning overkalket. (Foto side 8).
- Nr. 26. Tidligt forlænget mod nord. (Foto side 8).
- Nr. 28. Udbygget mod nord omkring 1920. Murudsmykning overkalket. Nyere varanda mod nord. Nyere vinduer. (Foto side 9).
- Nr. 30. Nyere vinduer. (Foto side 9).
- Nr. 32. Udbygget mod nord omkring 1920. Murudsmykning overkalket. Nyere varanda mod nord. (Foto side 10).

Stort set alle ejendomme har gennem tiden fået tilbygget udhuse og garager.

Et ensartet ældre trådhegn med betonpiller ved låge (se foto side 11) findes ved nr. 5, 11, 18, 19, 23, 24 og 32.

Det oprindelige hegn om alle grunde var et træhegn med lister på kryds - som det nuværende hegn ved nr. 7 (foto side 2).

Af selve alleen er der nu kun meget få træer tilbage (se foto side 11).

Slotsvej.

De fem bygninger fra omkring 1898 - 1900 er bygget i palæagtig stil med hvidkalkede pudsede mure og mansardtage - dog på nær nr. 3, som er magen til Nationernes Alle 17. Der er siden opførelsen ikke sket væsentlige ændringer i bygningernes ydre.

Resten af de omtalte bygninger på Slotsvej, Nordre Strandvej og Opheliavej står også stort set med uændret udseende, fra de blev opført, dog ikke det nuværende Hotel, som er ombygget og udvidet flere gange.

Villaerne på Nationernes Alle er oprindelig bygget som sommerboliger og var kun beboede 2 - 3 måneder hver sommer. Nu er alle bygninger ejerboliger. Bygningerne på Slotsvej, Nordre Strandvej og Opheliavej var også bygget med udlejning for øje, men disse har til gengæld kunnet beboes hele året.

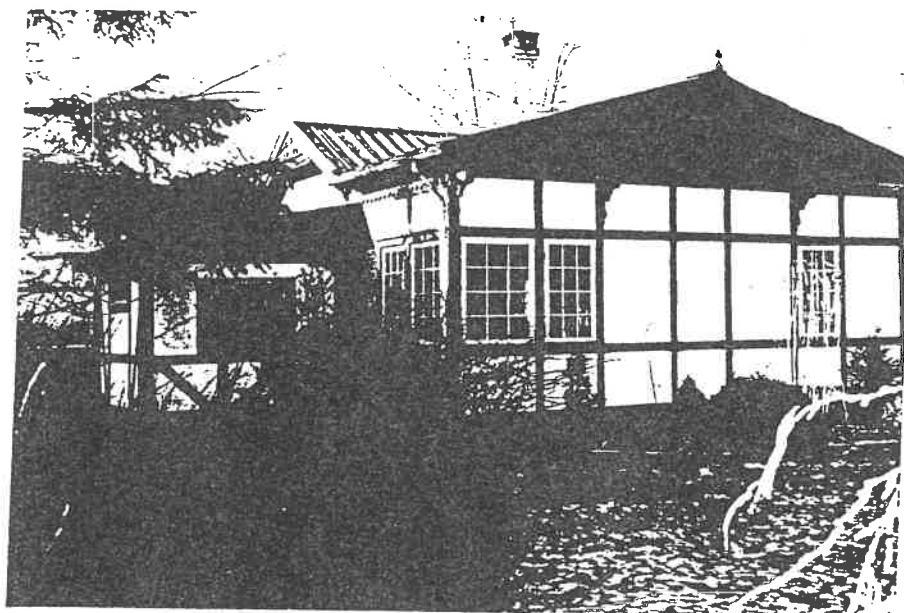
Konklusion.

Bygningerne på Nationernes Alle giver stadig et særpræget indtryk, da der endnu er mange oprindelige udformninger og detaljer bevaret. De nye tilbygninger er ikke indpasset i den specielle stil og virker derfor fremmede og splittende i området. En målrettet styring vil - hvis det ønskes - givet være gavnlig. Reetablering af alleen og opsætning af et ensartet hegn mod vejen vil ligeledes forstærke det oprindelige indtryk.

De fem bygninger ved Slotsvej danner en fin og harmonisk helhed og bør bevares, som de er.

Kilder.

Matrikelarkivet. Helsingør Bymuseums fotoarkiv. Helsingør kommune teknisk forvaltning. Arkitekten 25. nov. 1898.
Arkitekten 7. jun. 1901. Arkitekten 5. jul. 1901.
Hotel Marienlyst 1861 - 1961. Beboere i området.

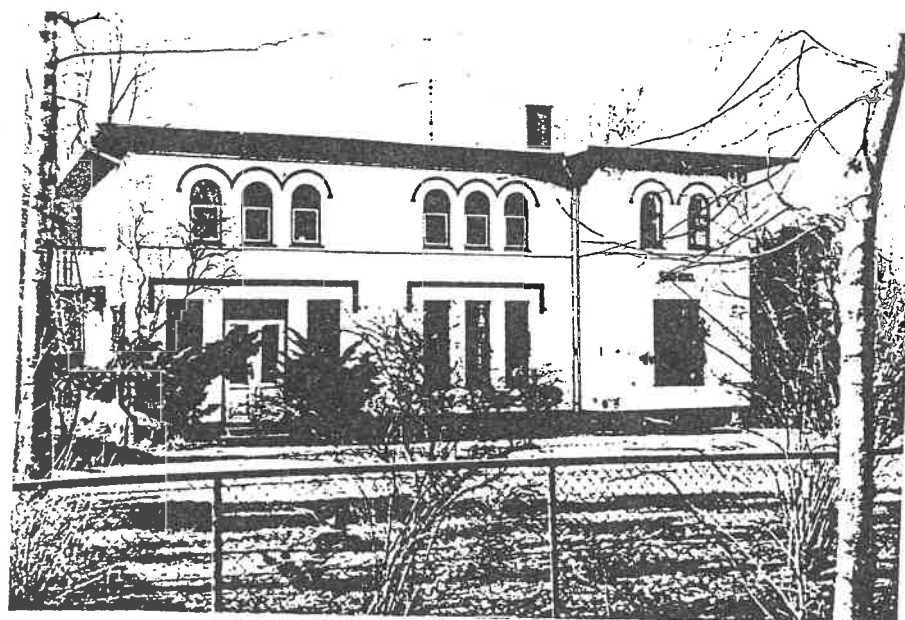


Alle foto: J.T. 1981.

233/3

Nationernes Alle 1.

Solo. Matr.nr 1CR.

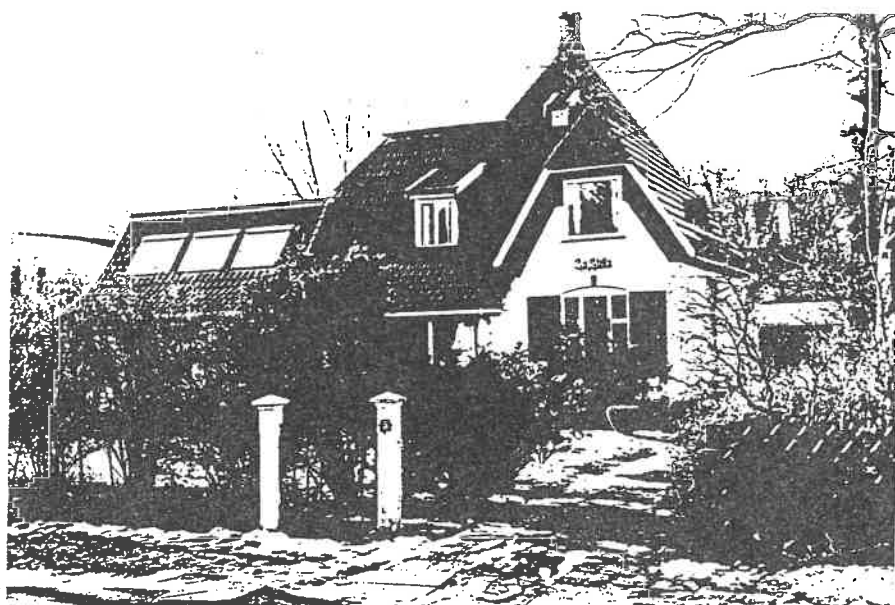


233/3

Nationernes Alle 3.

Sans souci.

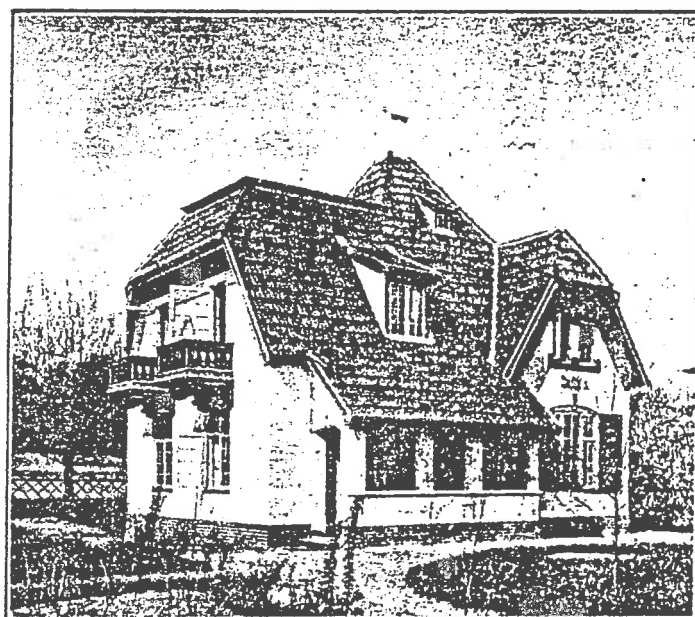
Matr.nr. 1CQ.



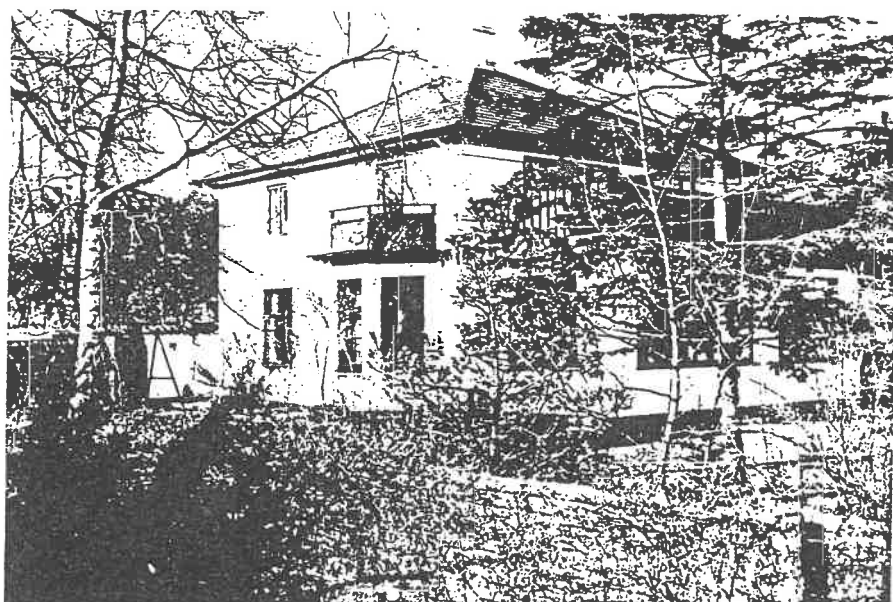
233/3

Nationernes Alle 5.
La Stella.

Matr. nr. 1CP.



Nationernes Alle 5
kort efter opførelse.



133/4

Nationernes Alle 7.

Alpha. Matr. nr. 1CO.



233/4

Nationernes Alle 9.

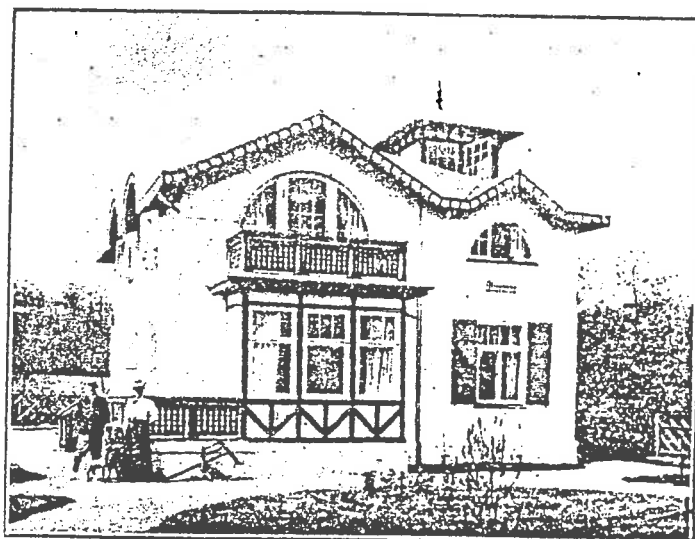
Sappho. Math. nr. 1CN



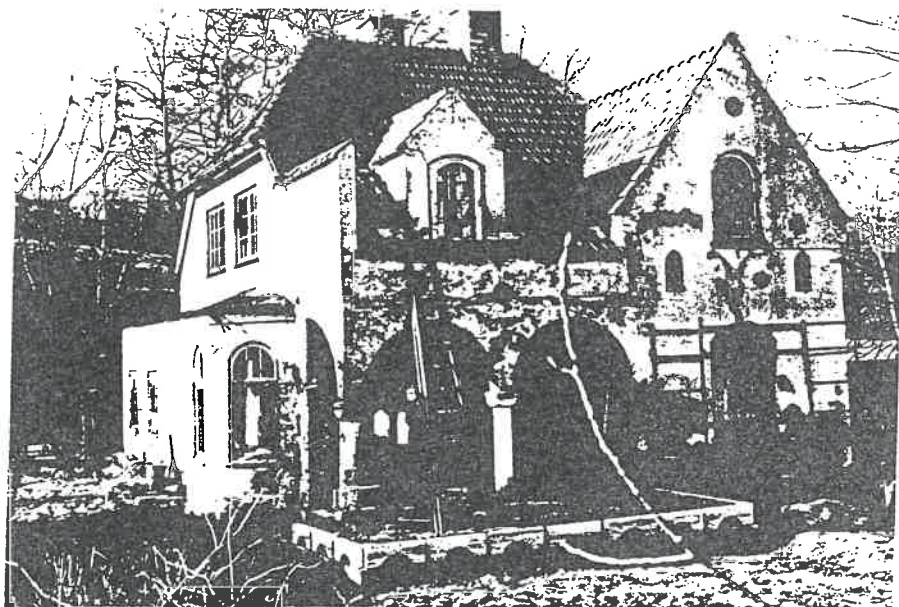
233/4

Nationernes Alle 11.

Mignonne. Math. nr. 1CM.



Nationernes Alle 11
kort efter opførelse.



233/4

Nationernes Alle 13.

Søglimt. Mat. nr. 1 C.
Amaja



233/5

Nationernes Alle 15.

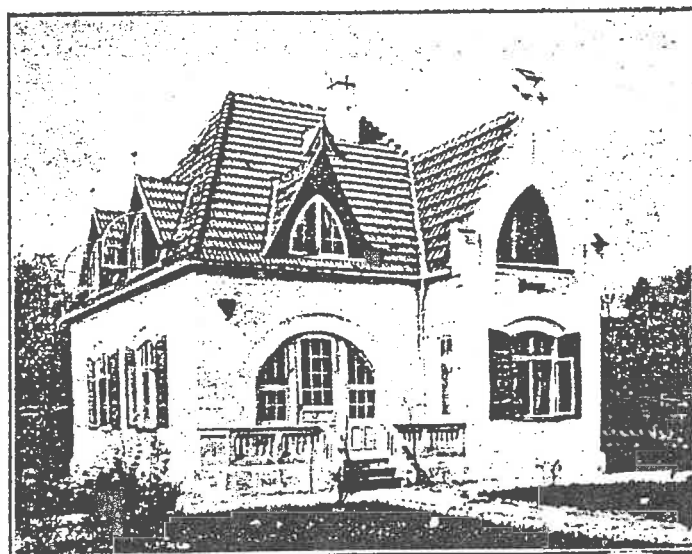
Neptun. Mat. nr. 1 CK.



233/5

Nationernes Alle 17.

Omega. Math. nr. 1 CI.



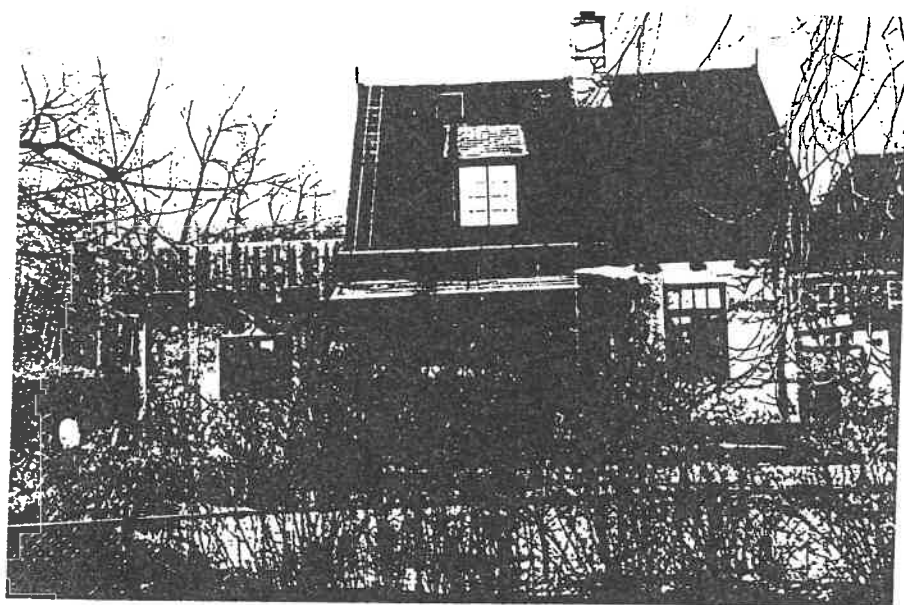
Nationernes Alle 17,
Omega,
kort efter opførelse.

Nationernes Alle 18.
@sirius. Matr. nr. 1 BT.



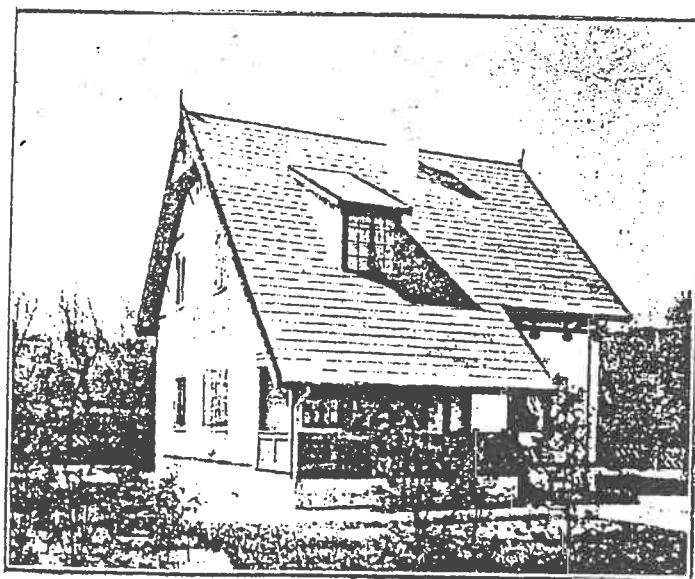
233/7

Nationernes Alle 19.
Gracieuse..
Matr. nr. 1 BS.



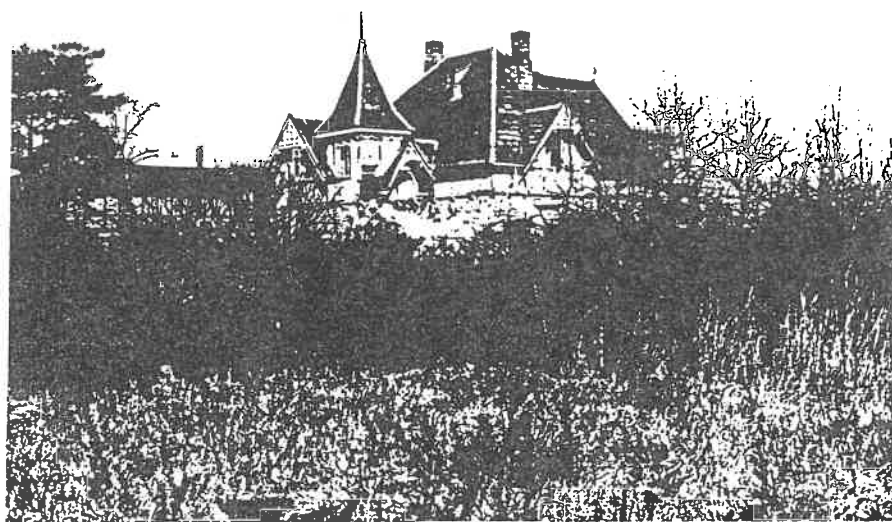
233/5

Nationernes Alle 19
kort efter opførelse.



Nationernes Alle 20.

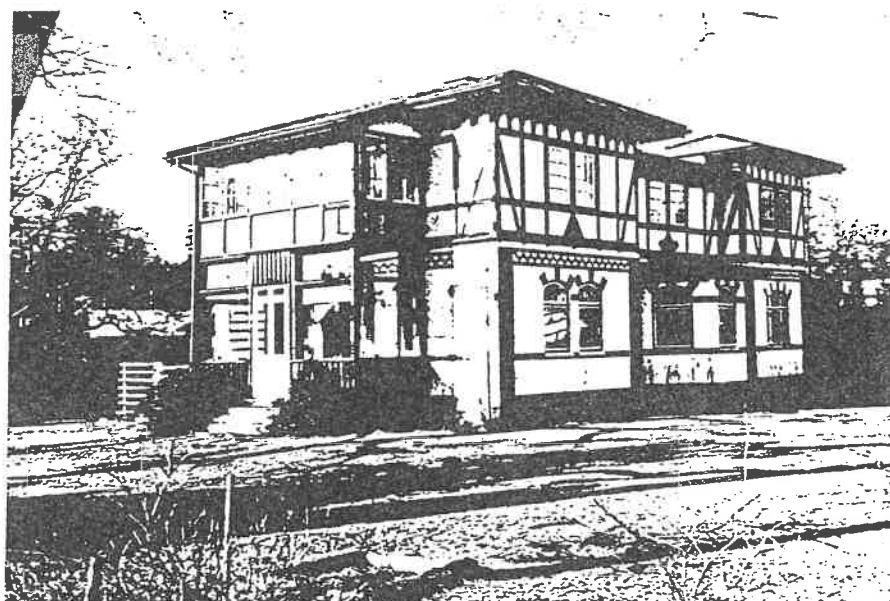
Fris. Matr. nr. 1 Bφ.



233/7

Nationernes Alle 21.

Sanita. Matr. nr. 1 BR.

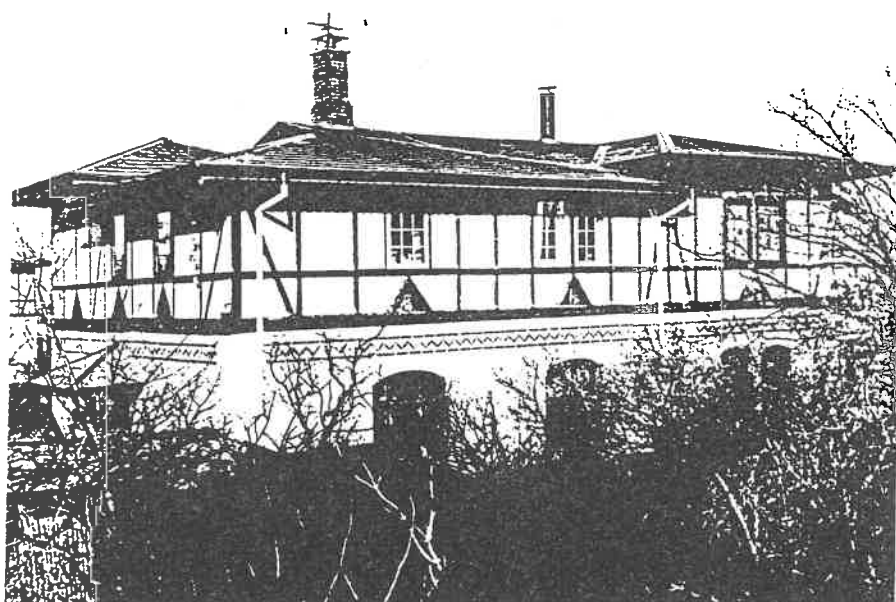


233/5

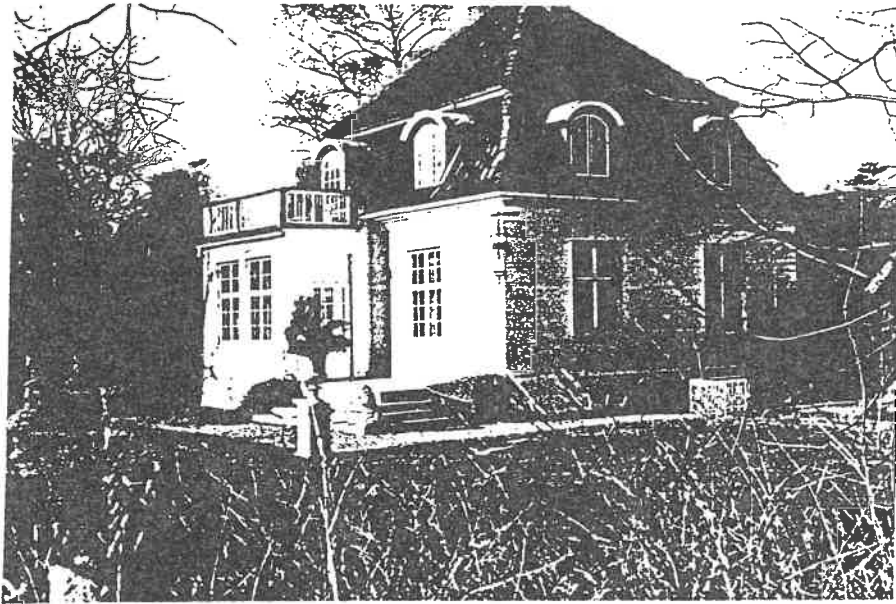
Nationernes Alle 22.

Mira Mare.

Matr. nr. 1 BÆ.



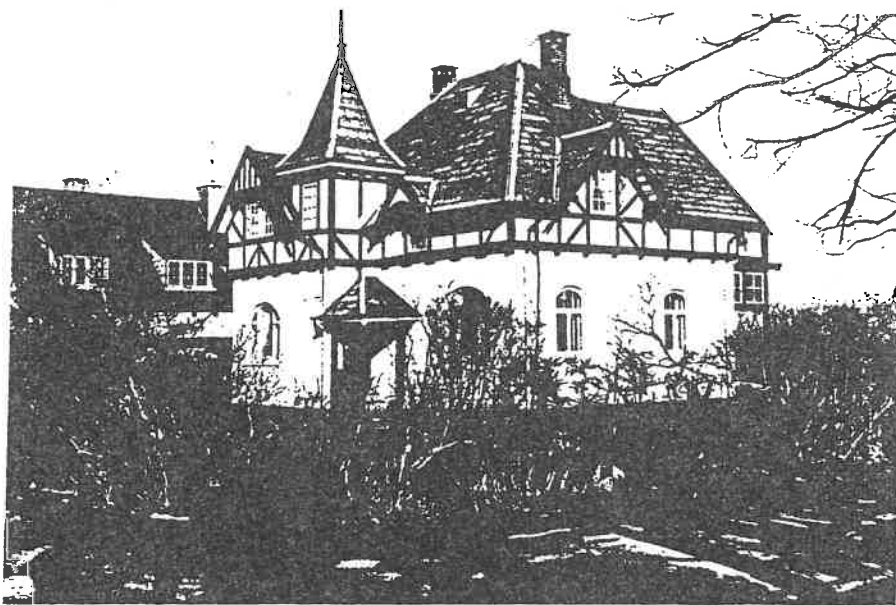
233/7



233/6

Nationernes Alle 23.

Dalscha, Matr. nr. 1 BQ

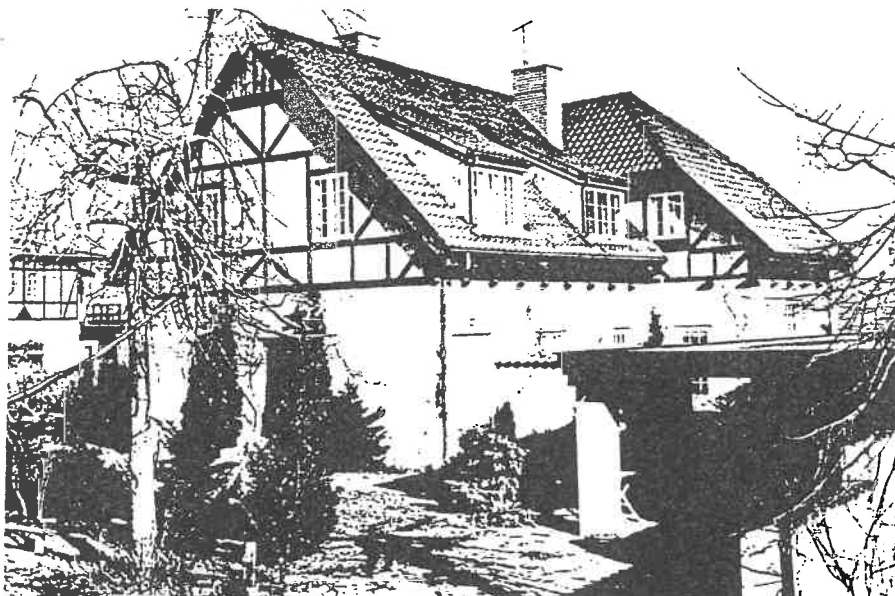


233/7

Nationernes Alle 24.

Mascotte.

Matr. nr. 1 BV.

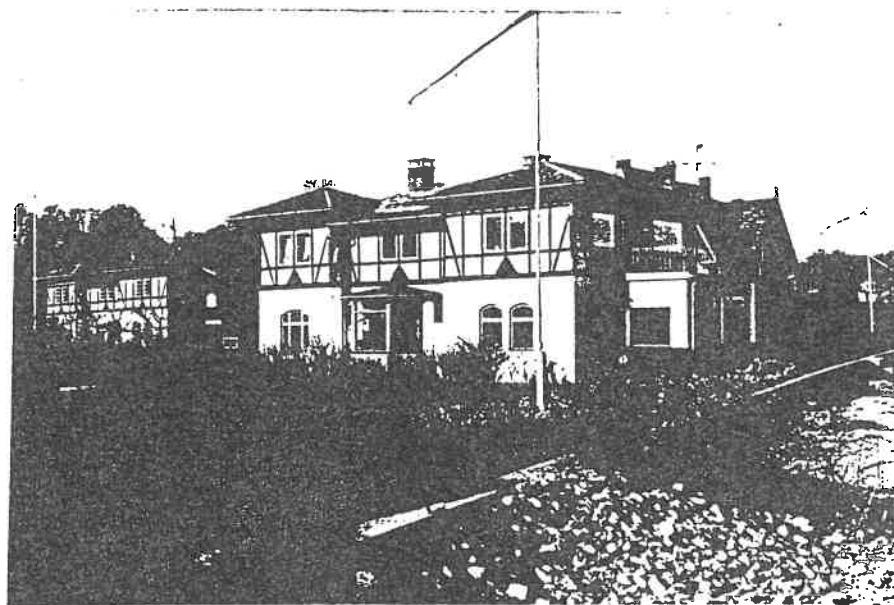


233/6

Nationernes Alle 26.

Scharon.

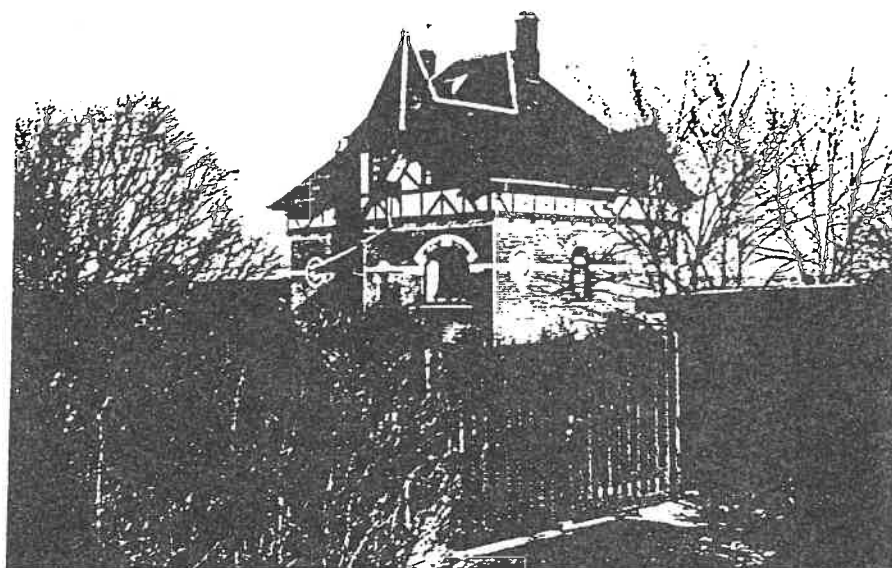
Matr. nr. 1 BV.



233/7

Nationernes Alle 28.

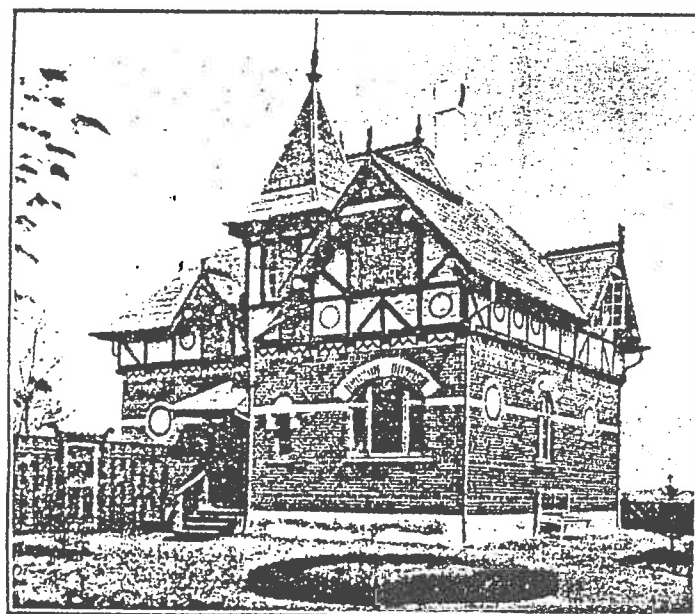
*Sweet Home.
Matri. nr. 1 B2.*



233/6

Nationernes Alle 30.

Daisy. Matri. nr. 1 BY.



Nationernes Alle 30
kort efter opførelse.

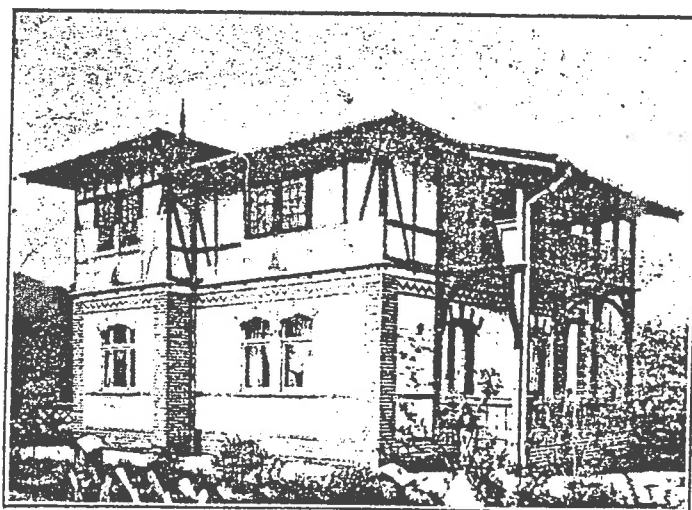
Marienlyst. Nationernes Alle. Helsingør. 1981.

10

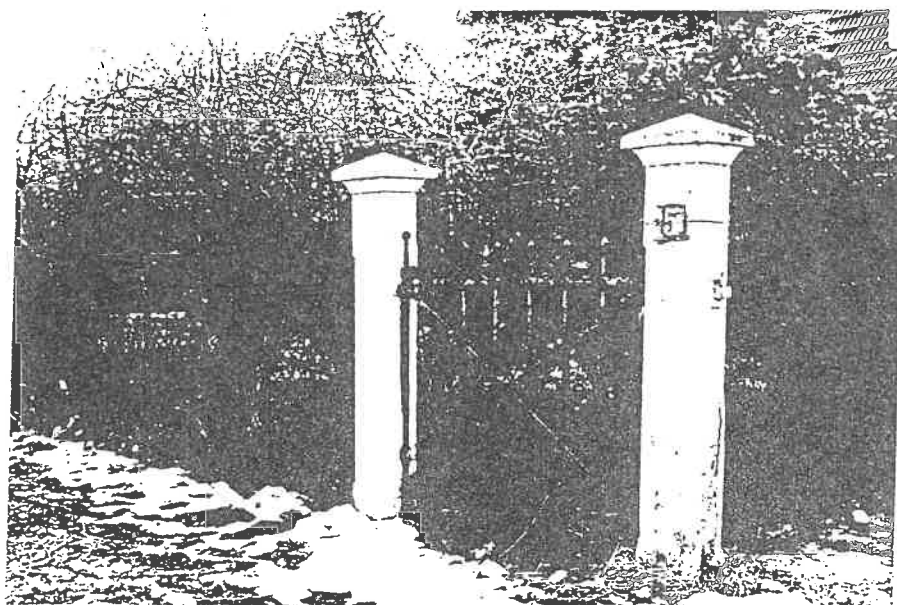


233/6

Nationernes Alle 32.
Eros, Mary, nr. 1 BX.



Nationernes Alle 32
kort efter opførelse.



134/3

Nationernes Alle 5.
Hegn og låge.



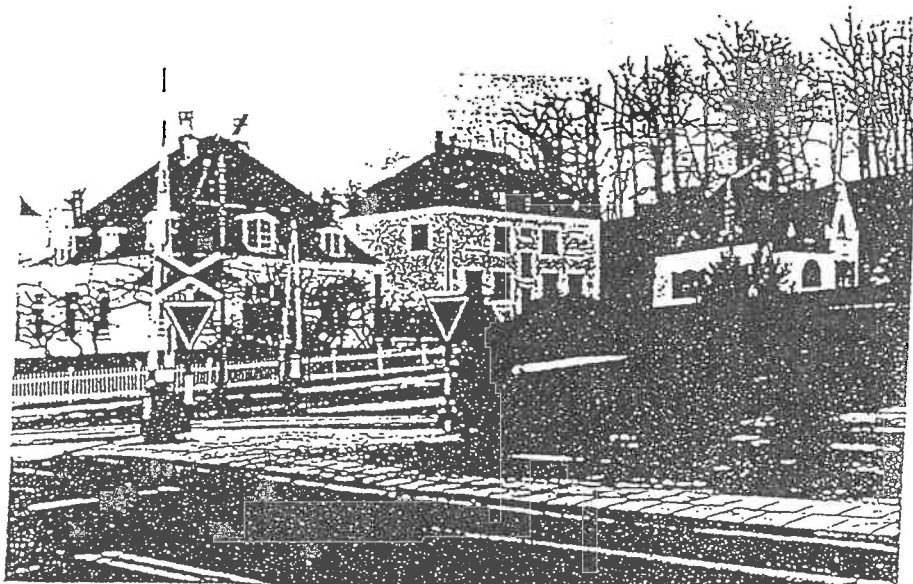
133/7

Nationernes Alle
1981.



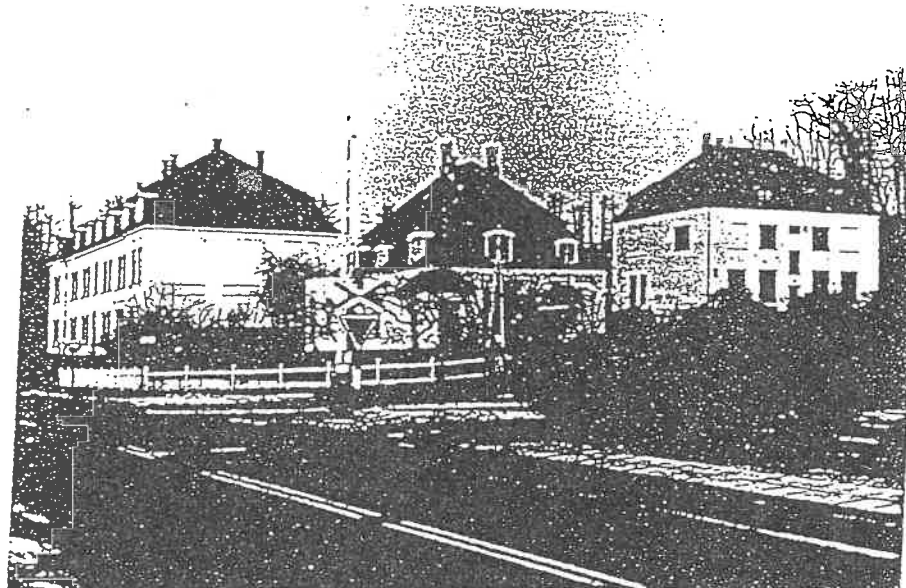
Nationernes Alle
1920-30.

Slotsvej.



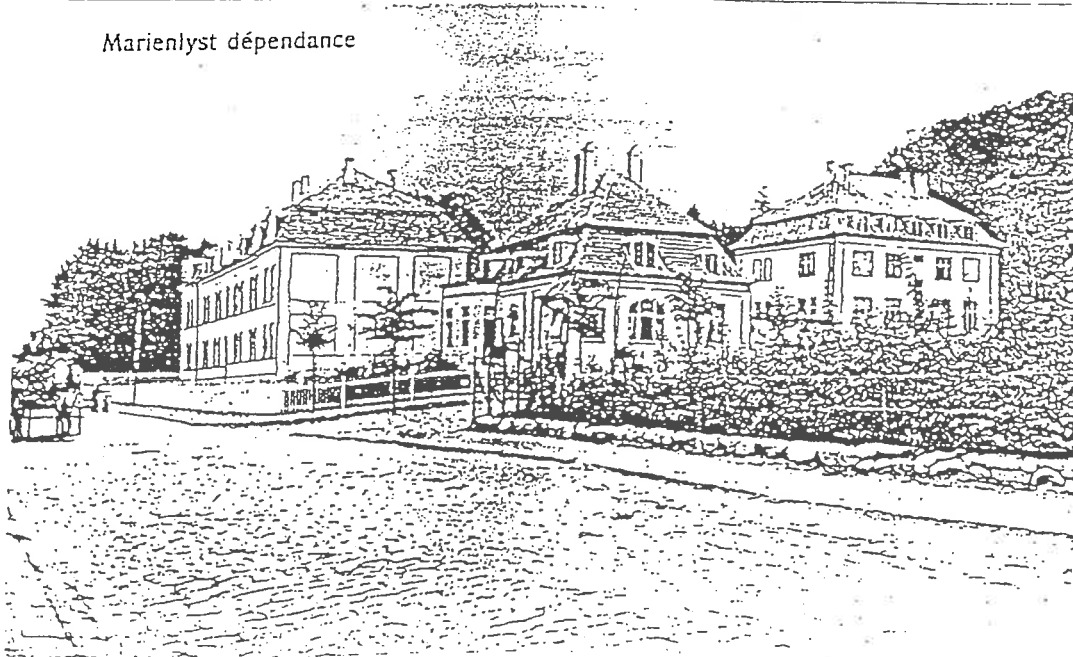
134/4

Slotsvej.

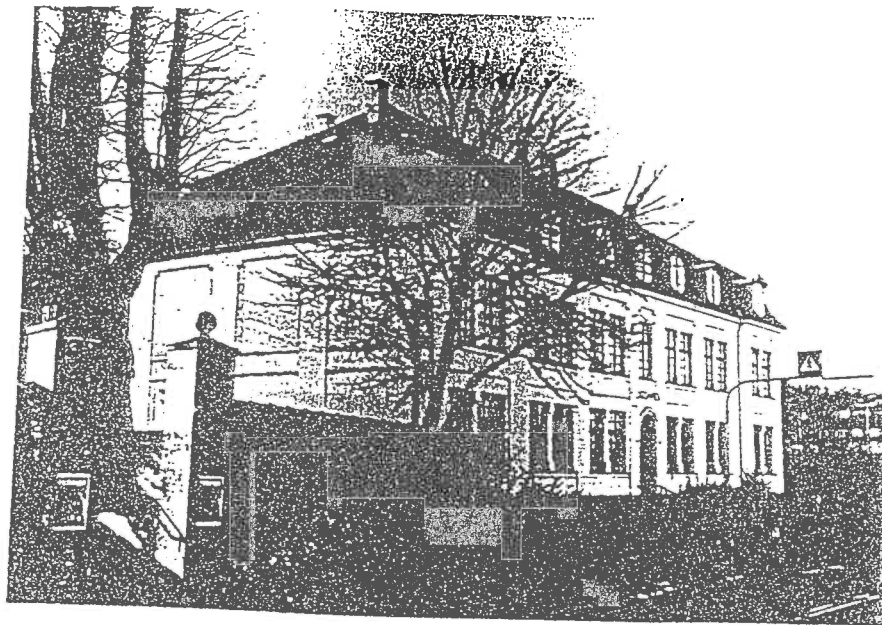


174/3

Marienlyst dépendance

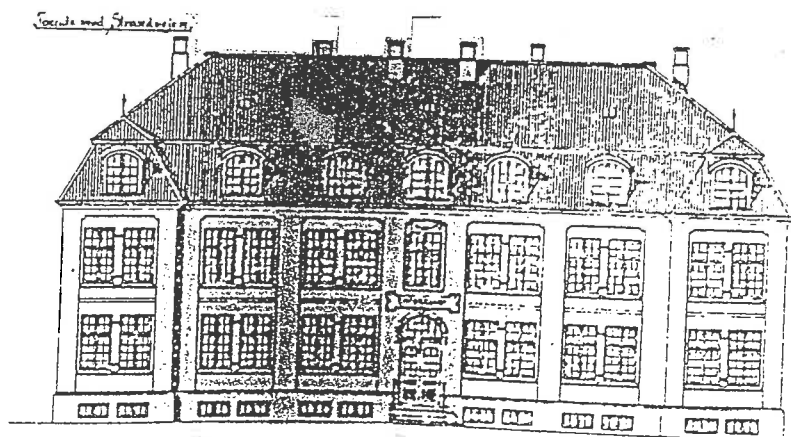


Slotsvej
kort efter
opførelse.

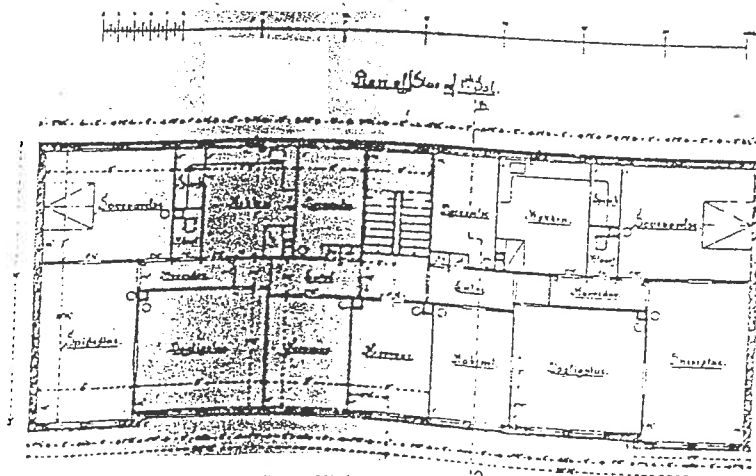


234/1

Lappen 35.
Lindegaarden.



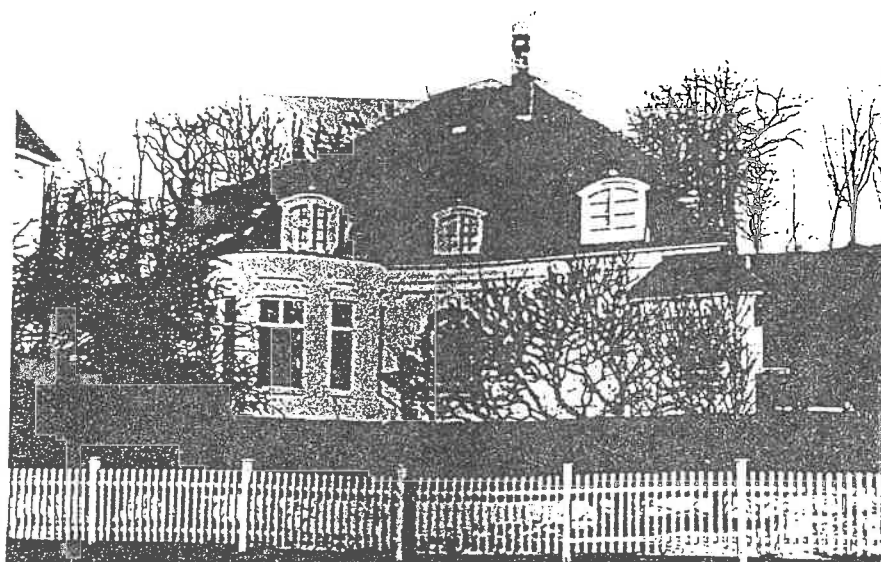
Lindegaarden.
Mod Lappen.



Plan.

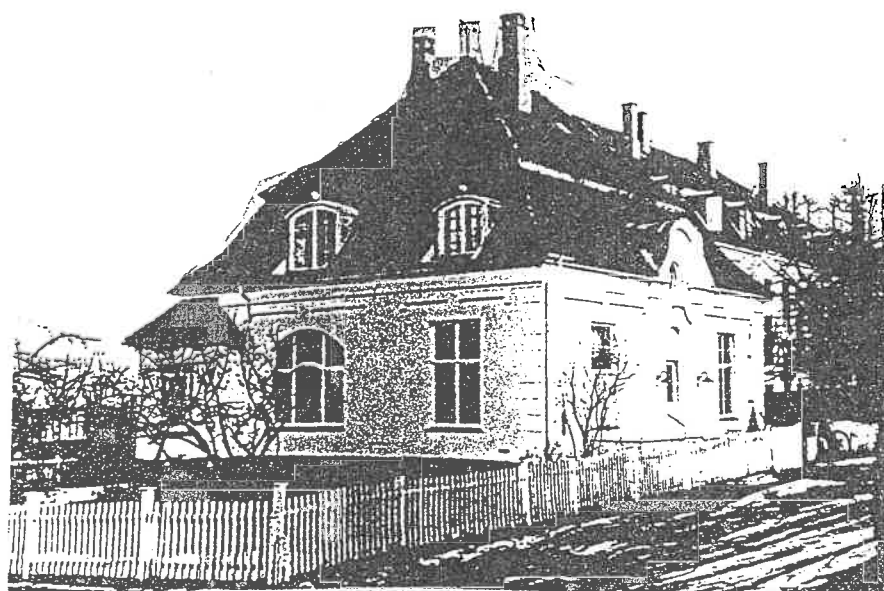
Lindegaarden ved Marienlyst.

Slotsvej 1.



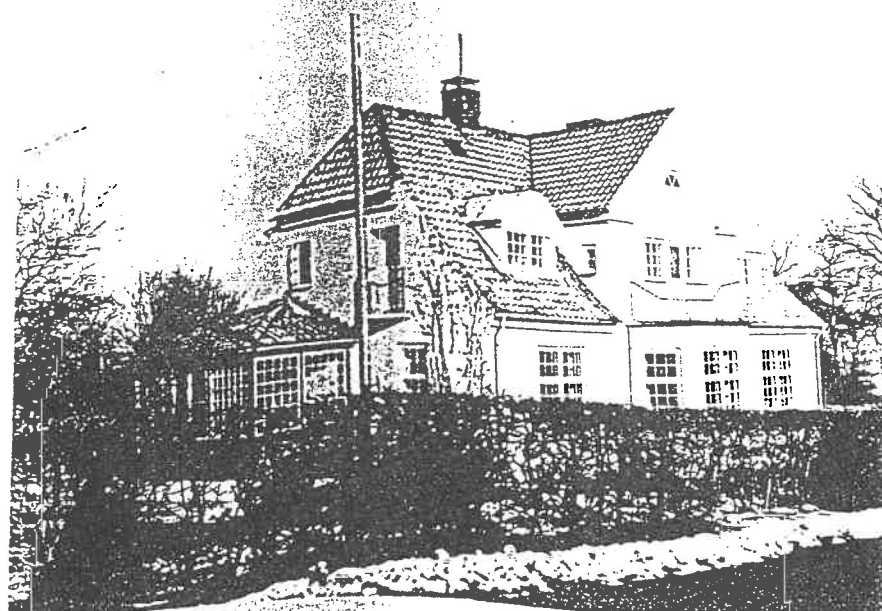
234/2

Slotsvej 1.

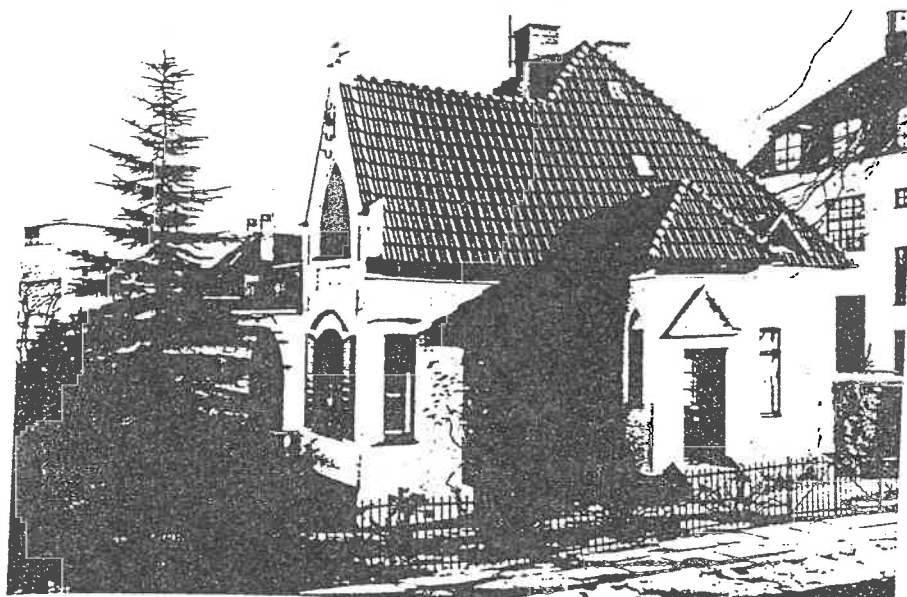


234/2

Slotsvej 2.

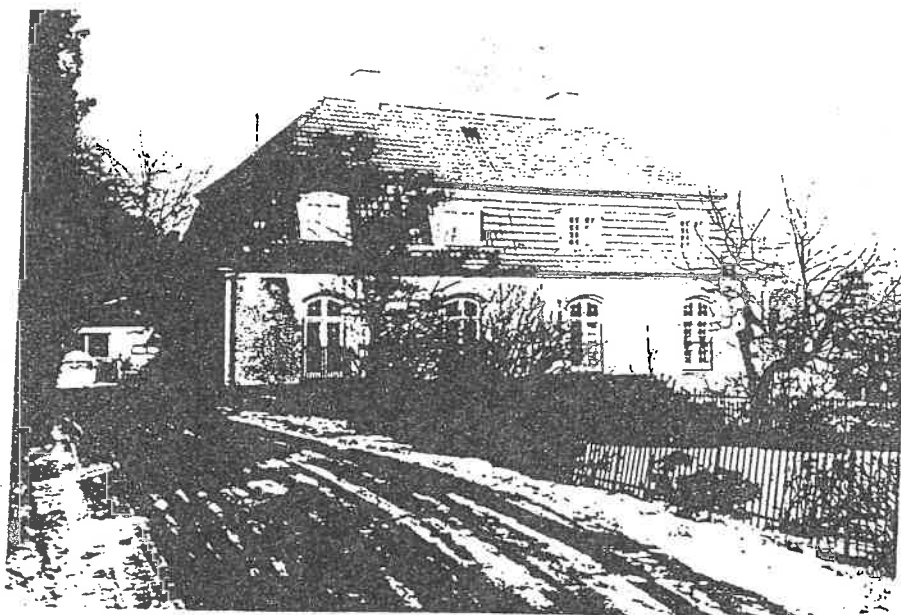


233/2



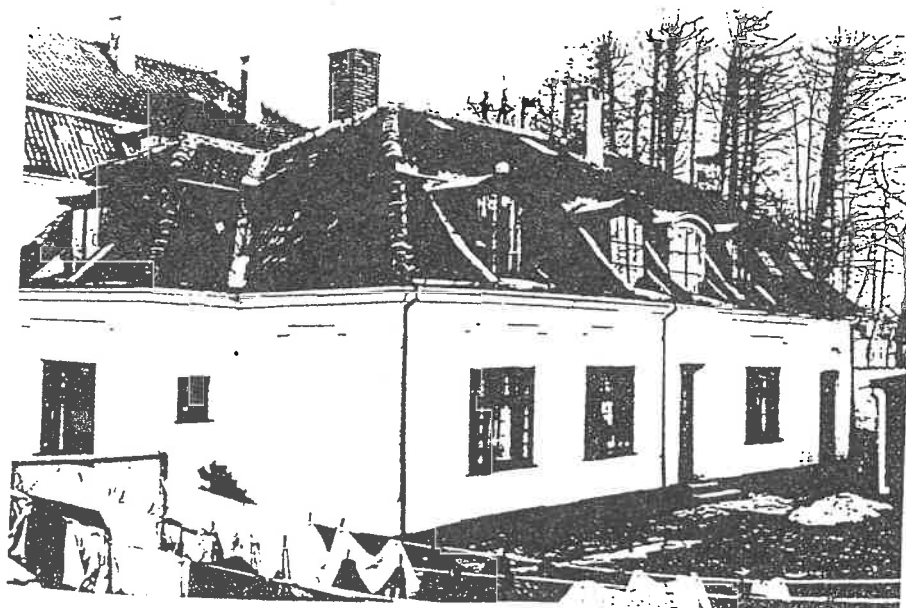
Slotsvej 3.
Mon Abri.

133/1



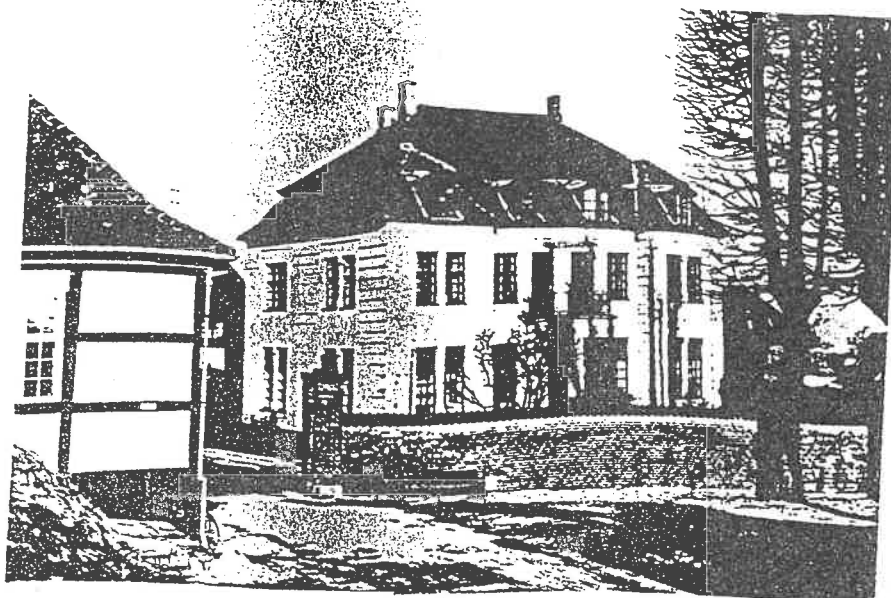
Slotsvej 4.

133/1



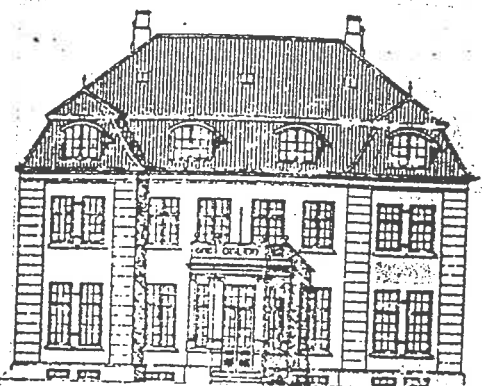
Slotsvej 5 B.

134/1

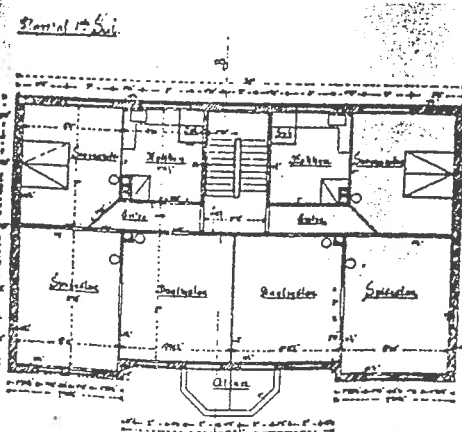


Slotsvej 5 A.
Hamletsgaard.

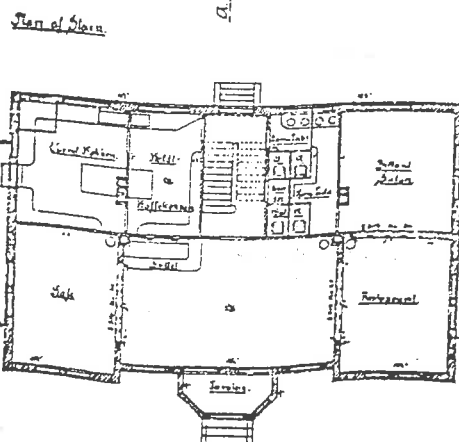
233/1



Facade.



Plan 2. etage.



Plan 1. etage.

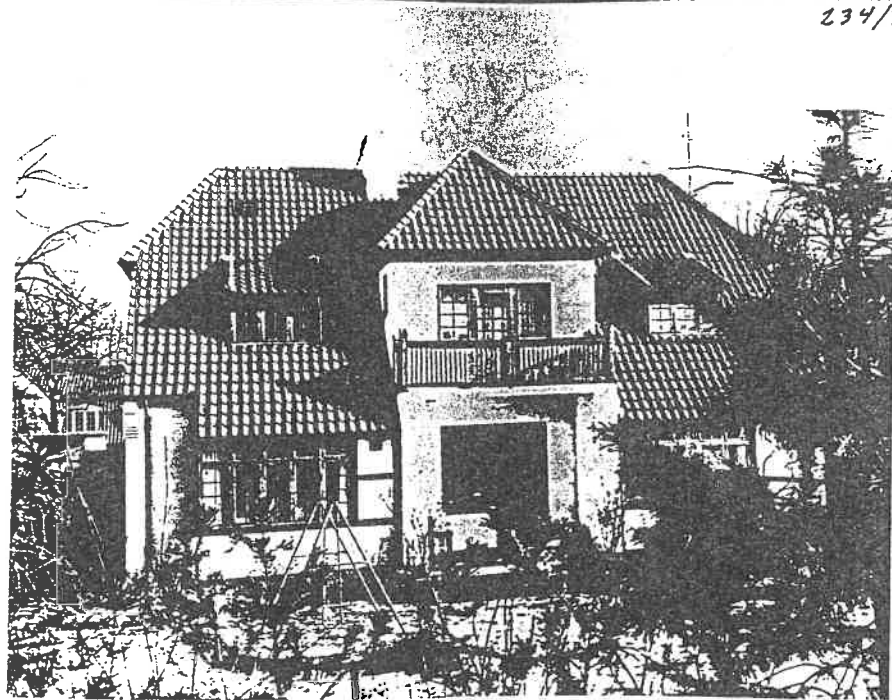


Kroghs Gaard.

Nordre Strandvej 1 B.

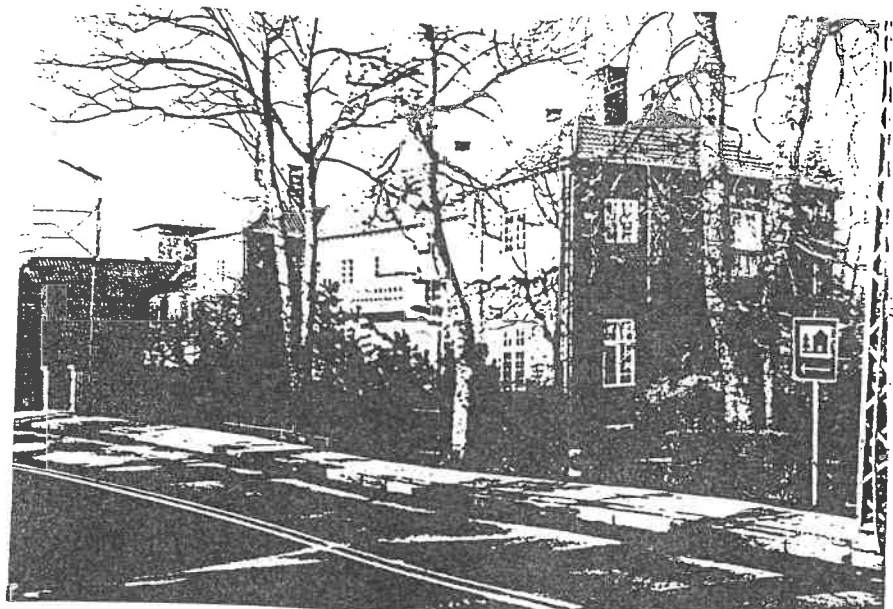


234/3



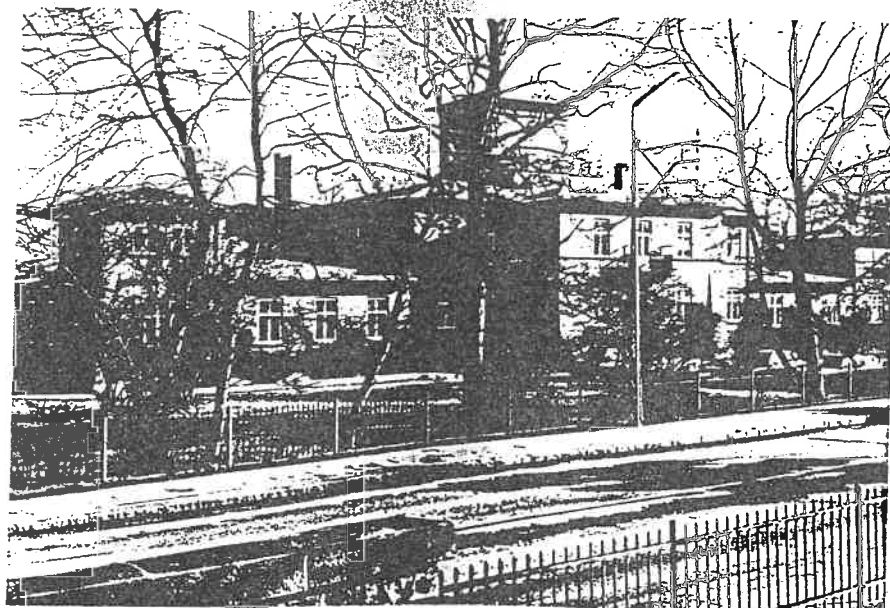
233/2

Nordre Strandvej 1 B.



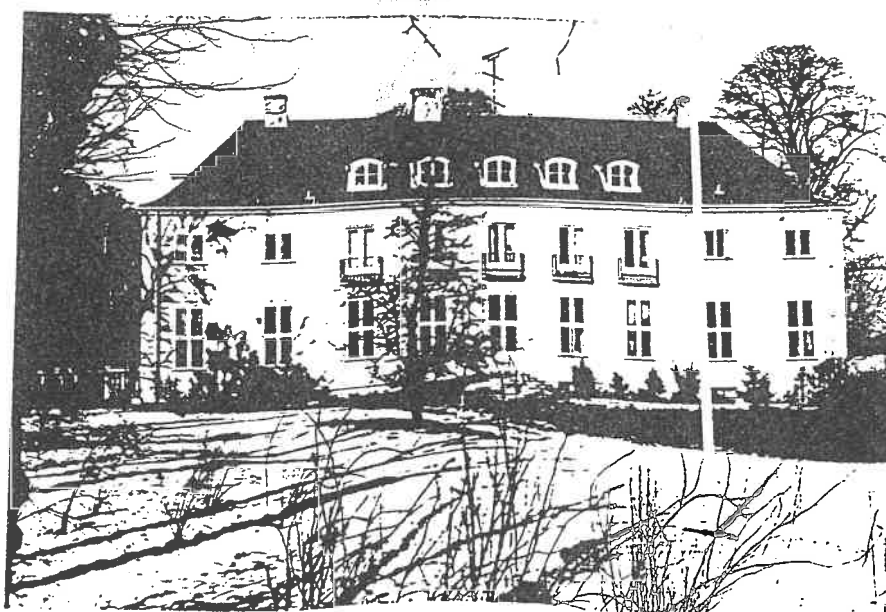
Nordre Strandvej 2 B.

234/2



Nordre Strandvej 2 E.

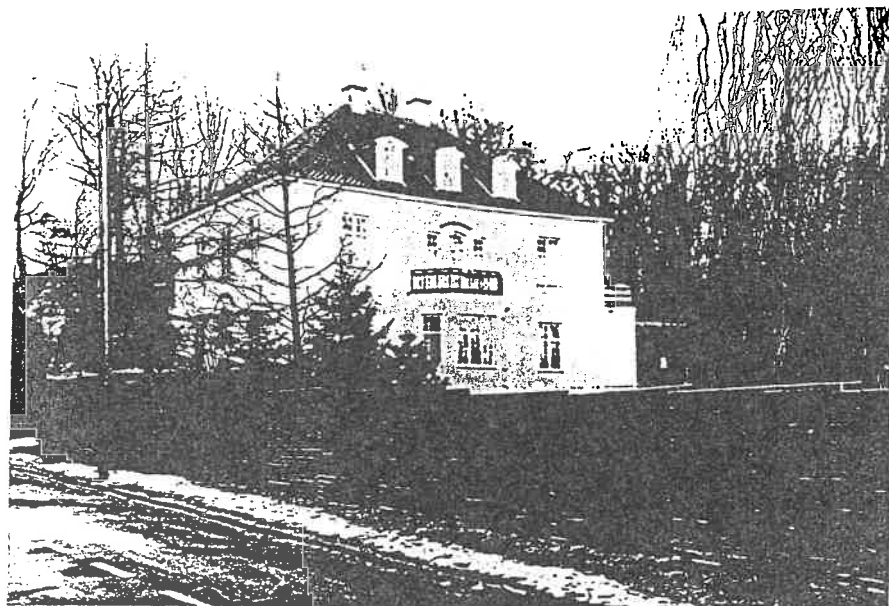
233/3



Nordre Strandvej 3.
Petersborg.

Opr. Den Krog'ske
Gaard.

233/2



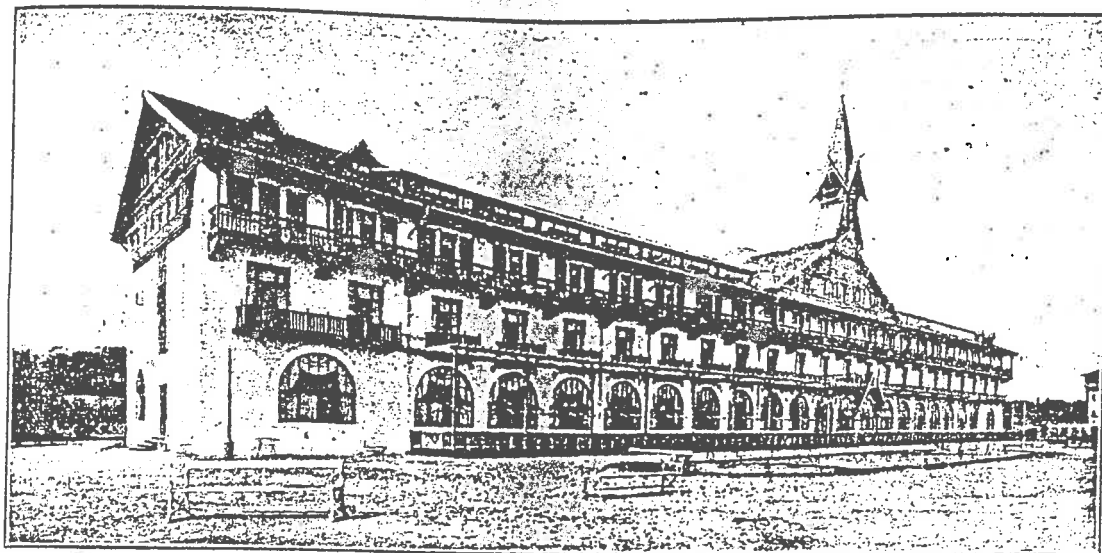
234/3

Opheliavej 1.
Marienborg.



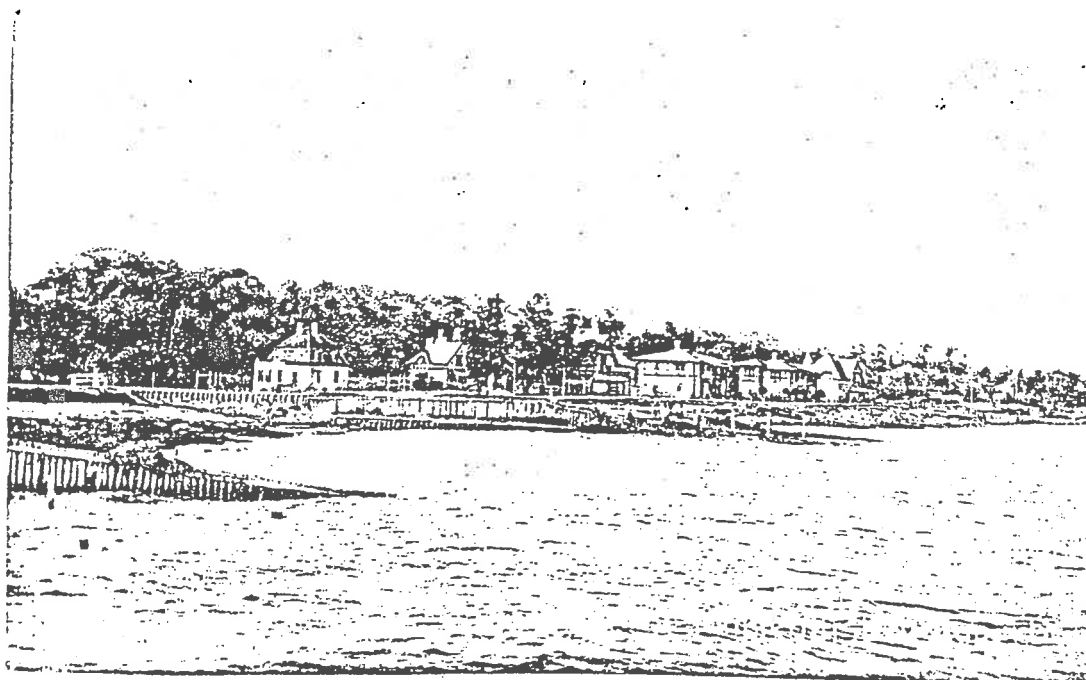
233/2

Opheliavej 1.



Marienlyst
kort efter
opførelse.

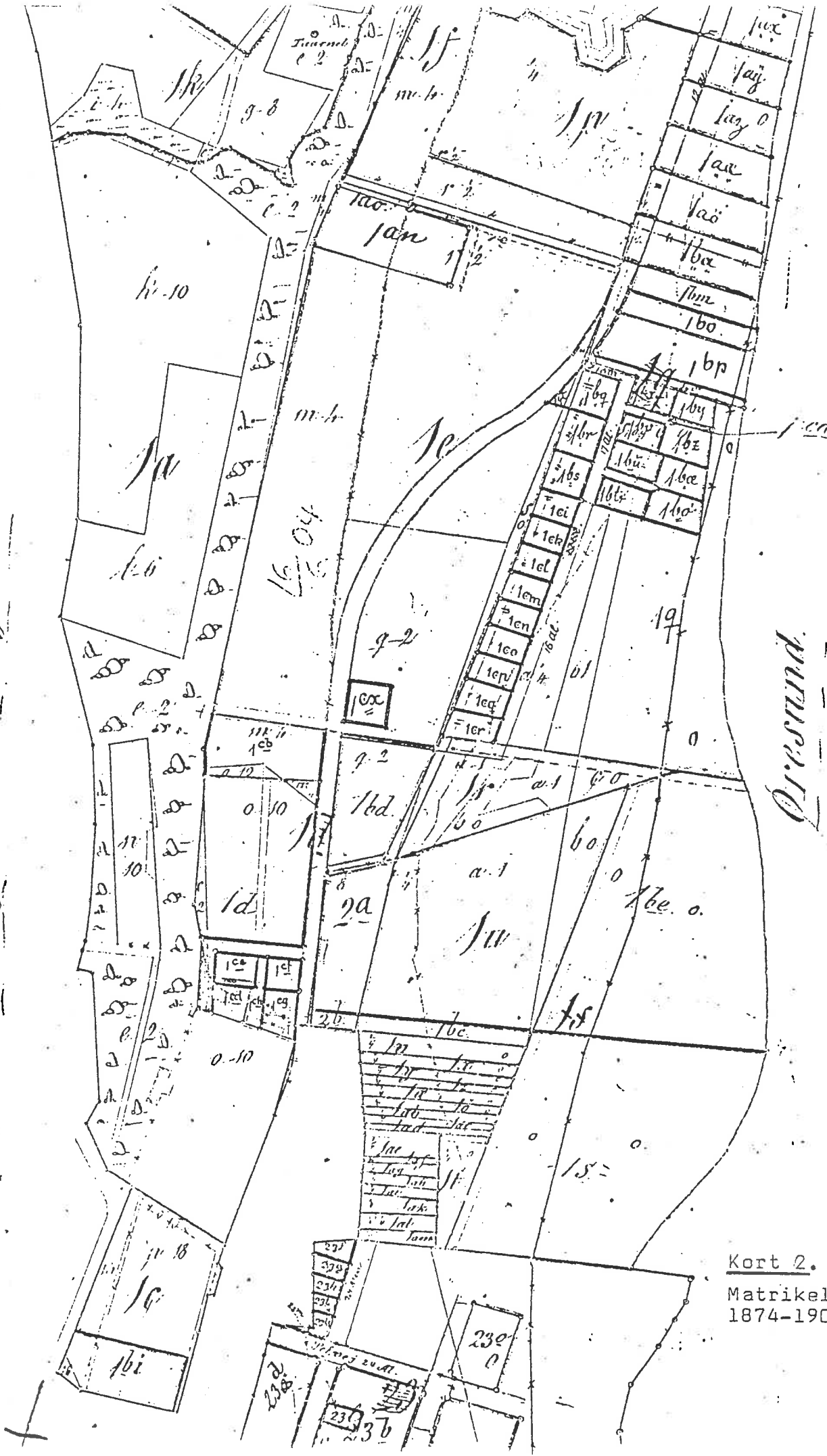
Kurhuset paa Marienlyst. Arkitekt *Richard Bergmann*.



Del af
Nationernes
Alle
før 1920.

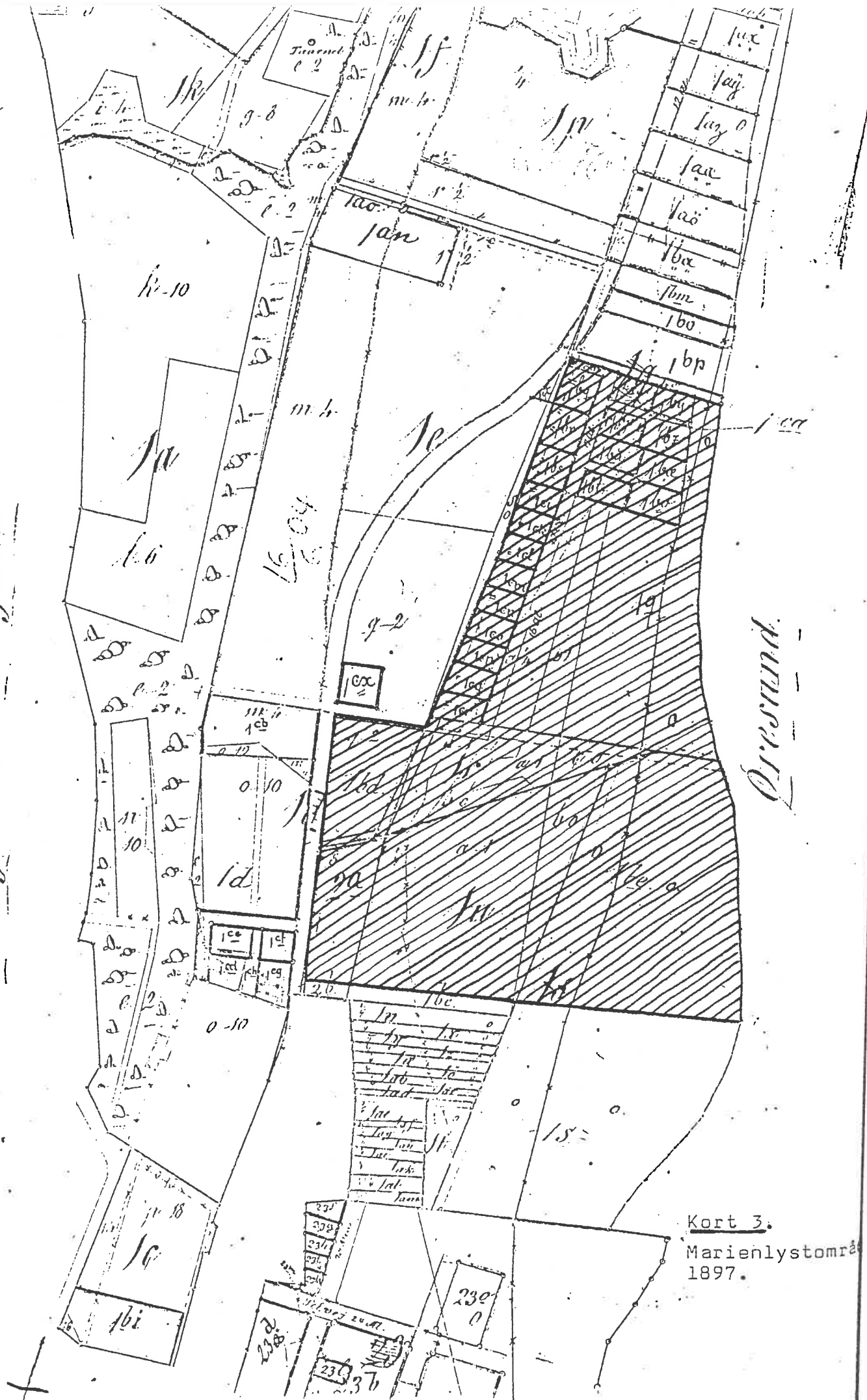
Nationernes Alle e

Köpingstads
Husingsaker Markjorder



Kort 2.
Matrikelkort
1874-1904.

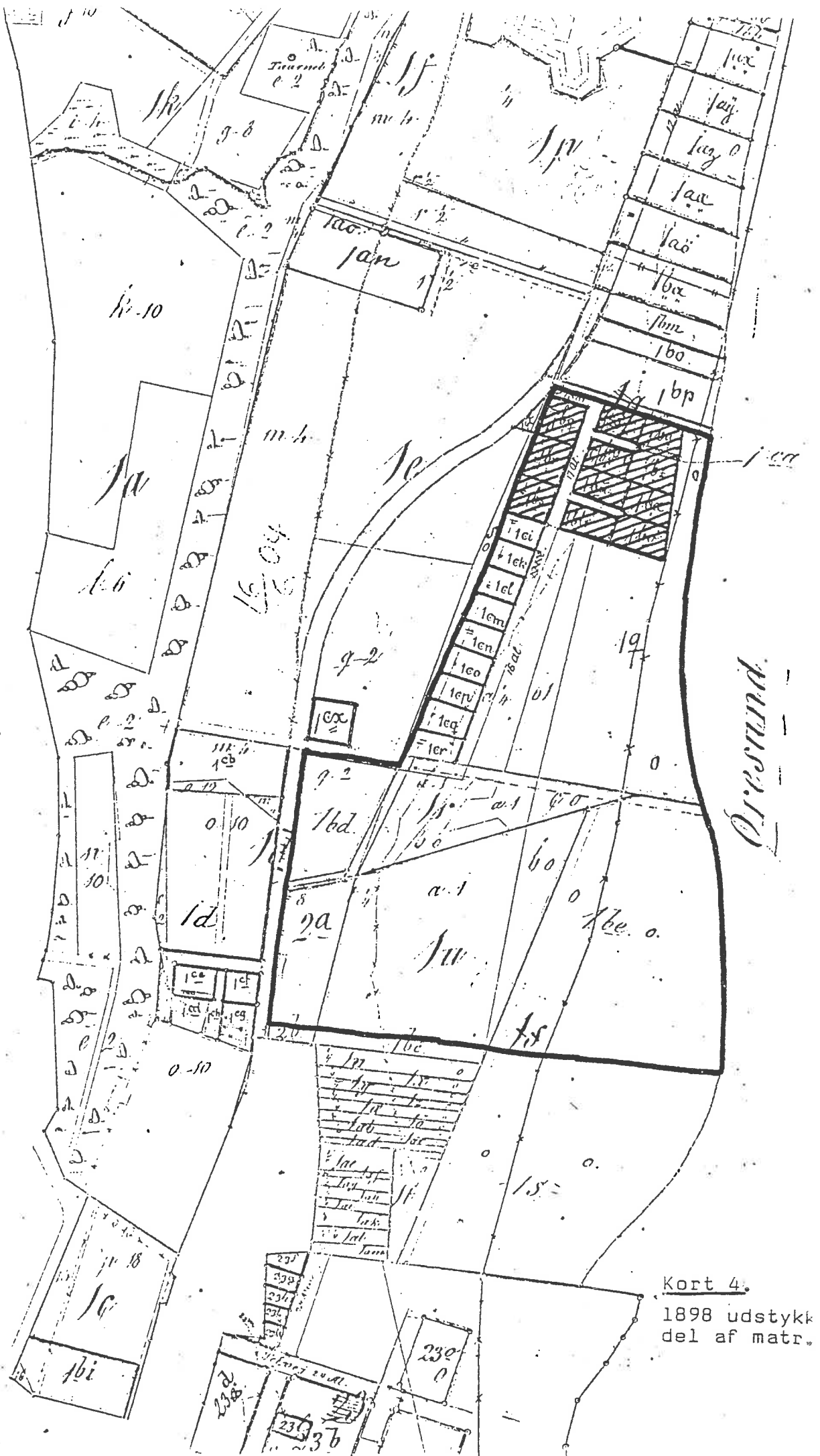
Heltinger & Markjorder



Kort 3.
Marienlystområde
1897.

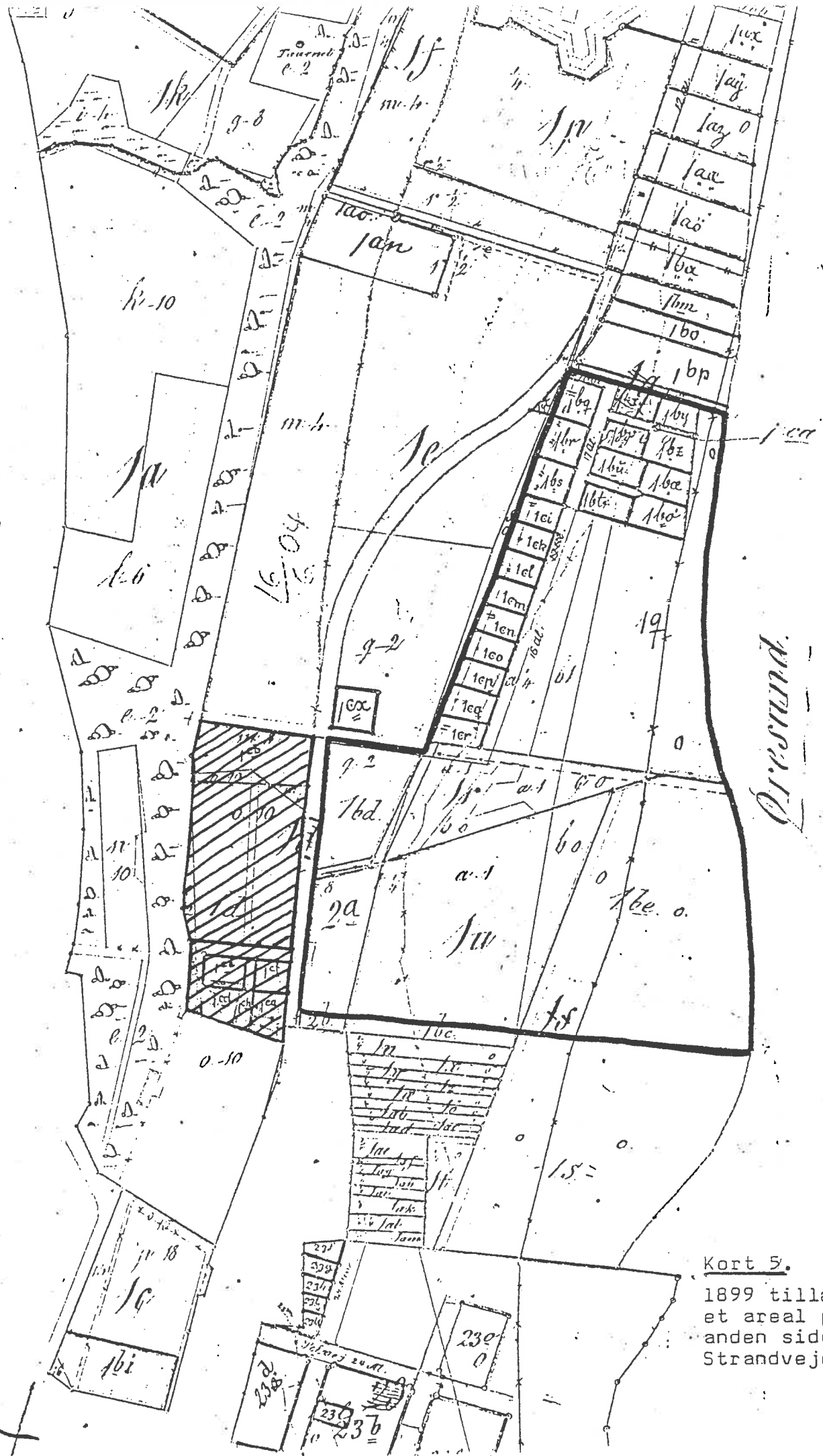
Robertson

Heisinger &



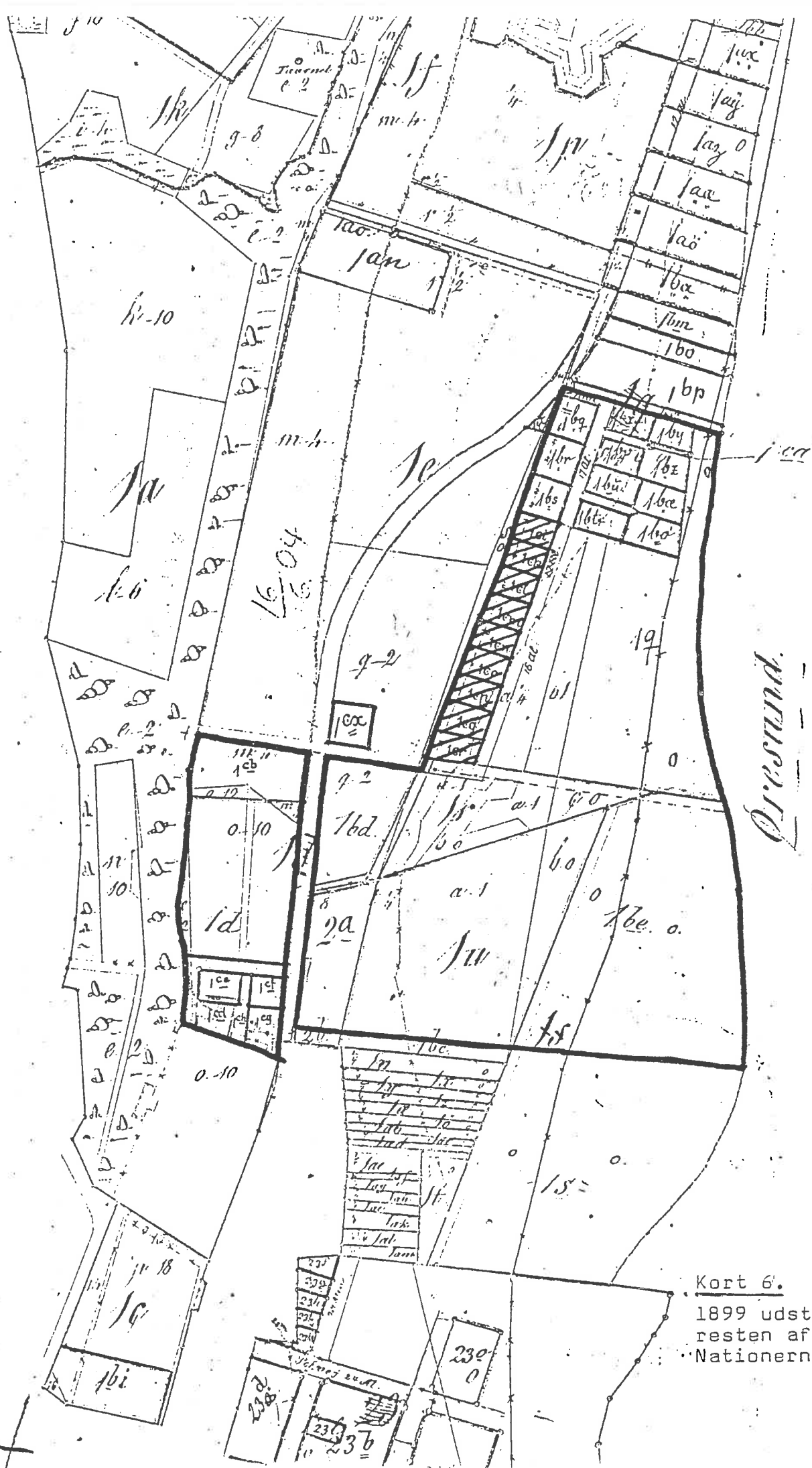
Kort 4.
1898 udstykk
del af matr.

Købstads
Helsingør & Markjorder



Kort 5.
1899 tillæg
et areal på
anden side af
Strandvejen.

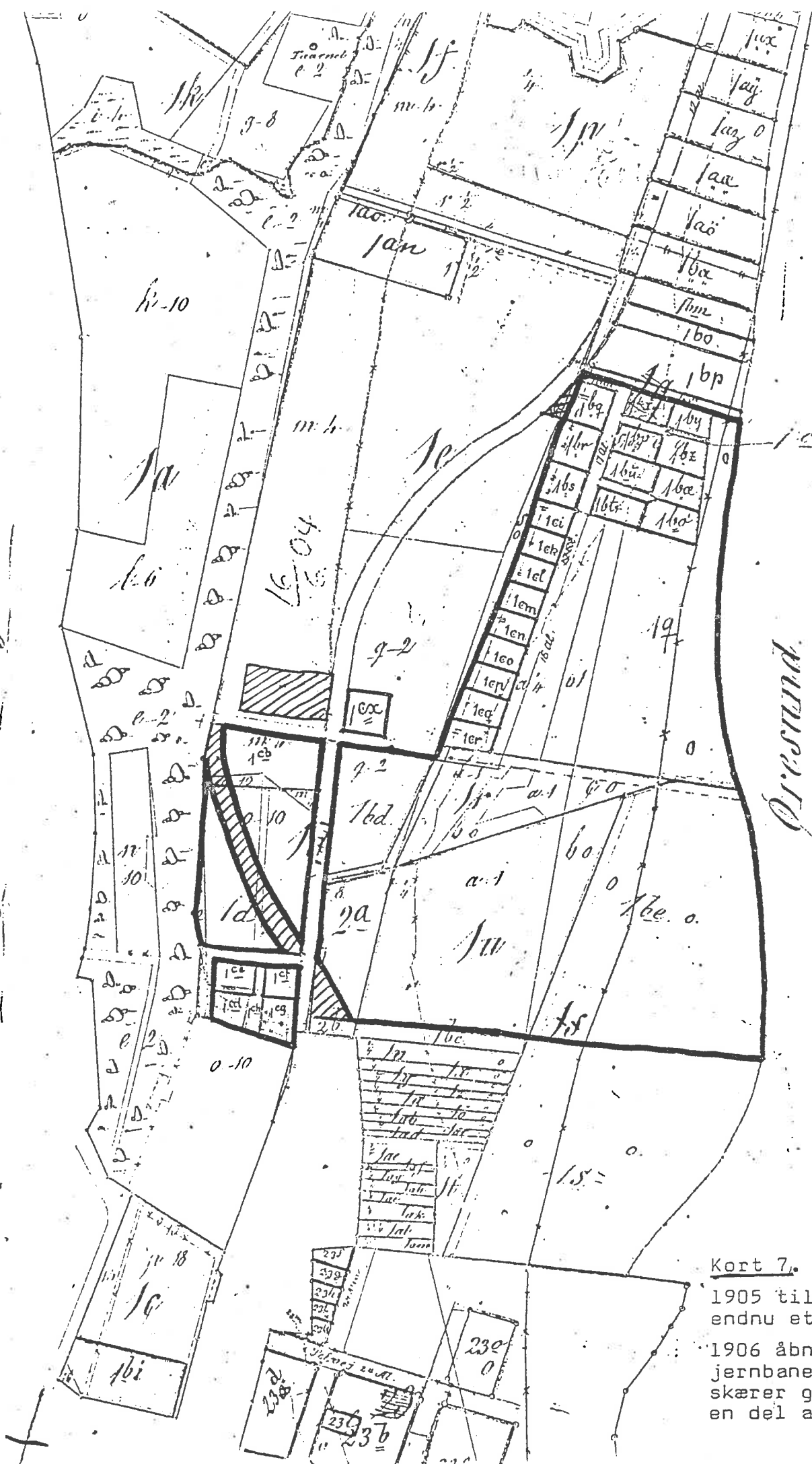
*Kjøbstads
Helsingør & Markjorder*



Kort 6.

1899 udstykke
resten af
Nationernes A.

København
Helsingørsk Markjorder



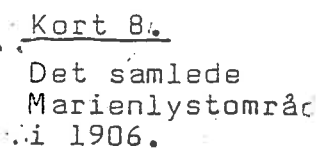
Kort 7.

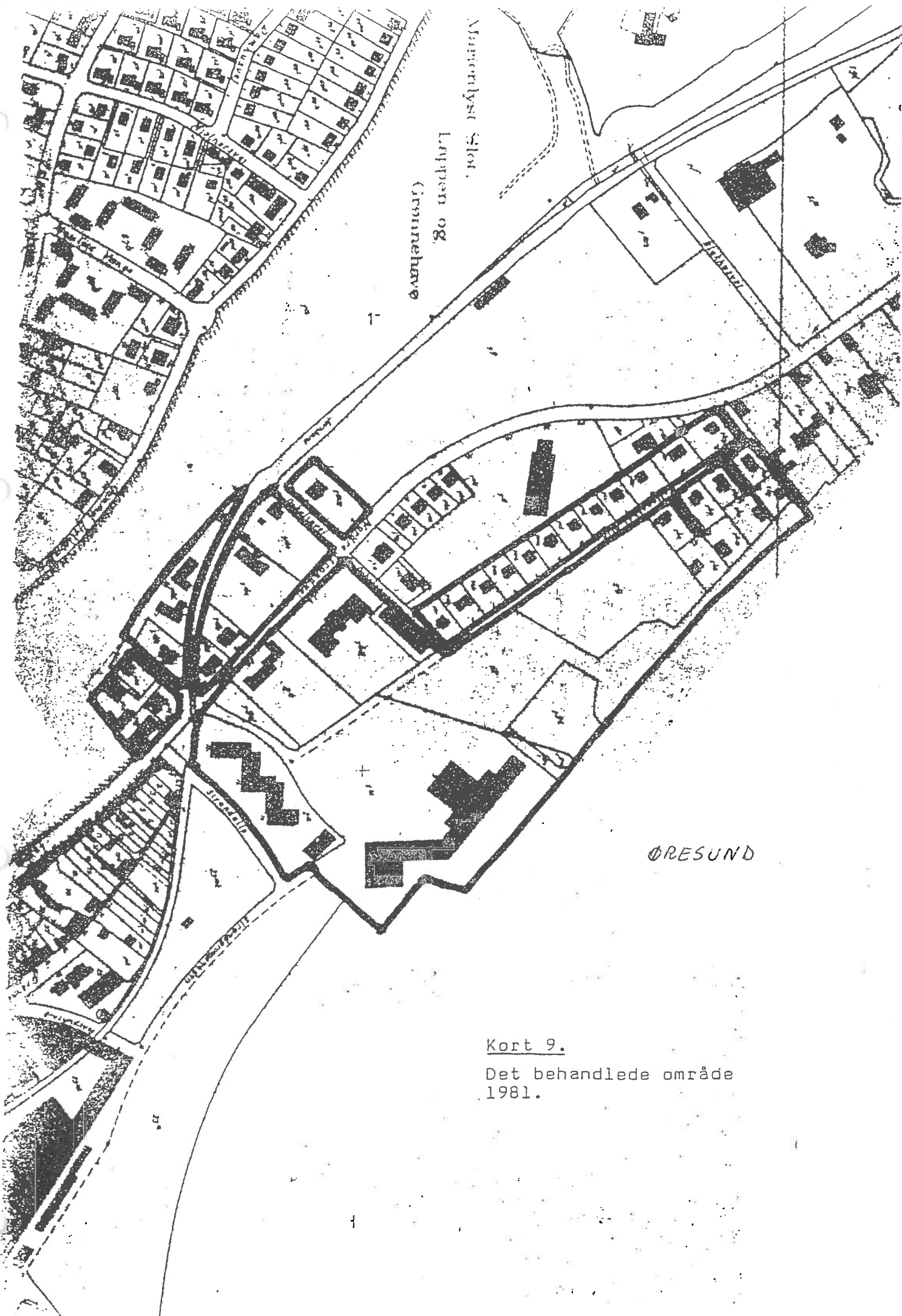
1905 tillægg
endnu et are

1906 åbnes
jernbanen, s
skærer genne
en del af ar

Chittabalo

Helsingør & Markkjøder





Kort 9.

Det behandlede område
1981.